

GULDBORGSUND

**Tilladelse til sænkning af grundvandsstanden som
følge af gravning under grundvandsspejlet på:
Matr. nr. 15d St. Musse By, Musse**

**Tilladelsen gælder for:
Banedanmark**

Afgørelse

Guldborgsund Kommune giver tilladelse til, at Banedanmark kan sænke grundvandsstanden som følge af gravning af i alt 44.000 m³/år råstoffer under grundvandsspejlet. Gravning er afsluttet senest 2024.

Tilladelsen meddeles for en periode af 10 år, men ansøger forventer gravning afsluttet 2024. Tilladelsen gives på følgende vilkår:

Vilkår

1. Tilladelsen omfatter den sænkning af grundvandsstanden der kommer, som følge af en råstofindvinding på maksimalt 44.000 m³/år under grundvandsspejlet. Der må i alt kun indvindes 44.000 m³ under grundvandsspejlet. Den samlede indvinding kan dog fordeles i hele tilladelsesperioden.
2. Vandet skal forblive på matriklen og må ikke bortledes.
3. Det tillades at bruge op til 1.000 m³ internt på grunden til vanding af veje for at hindre støv. Vandet hentes fra gravesøen.
4. Råstofgraven er beliggende på matr. nr. 15a St. Musse By, Musse.
5. I forbindelse med råstofgravningen er det ikke tilladt at sænke grundvandsstanden ved hjælp af pumpning eller afledning af vand via dræn eller grøft.
6. Tilladelsen kan tilbagekaldes eller ændres uden erstatning, hvis de forudsætninger, som lå til grund for afgørelsen, viser sig urigtige eller ændres væsentligt.

Generelle oplysninger

Lovgrundlag

Tilladelse og vilkår er fastlagt efter:

- Vandforsyningslovens § 26
- Miljøbeskyttelsesloven

Erstatningsregler

Hvis ansøgers indvinding af råstoffer under grundvandsstanden (svarende til vandindvinding) volder skade i bestående forhold, er ansøger erstatningspligtig efter reglerne i vandforsyningslovens § 23. Det betyder, at ansøger ikke må sænke grundvandet, så områdets øvrige indvindinger får problemer med at indvinde vand, eller med at kvaliteten af vandet forringes væsentligt. Andre indvindere kan i det tilfælde kræve erstatning. Hvis der opstår uenighed om erstatningen, afgøres spørgsmålet af en taksationsmyndighed. Det er den der søger erstatning som skal indbringe sagen for taksationsmyndigheden. Kommunen dækker udgifterne til taksationsmyndigheden bortset fra vederlag til formand og sekretær. Taksationsmyndigheden kan dog pålægge parterne helt eller delvist at refundere kommunens udgifter.

Endvidere må ansøgers indvinding ikke i væsentligt omfang sænke vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer og moser, herunder vådområder omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Hvis det sker, vil ansøger blive pålagt at medvirke til at forbedre sommervandføringen eller - vandstanden efter nærmere retningslinier fra kommunen.

Baggrund for tilladelse

Anledning til ansøgning

Guldborgsund Kommune har via Region Sjælland modtaget ansøgning fra Banedanmark om tilladelse til indvinding af i alt 182.000 m³/år råstoffer, hvoraf de 44.000 m³ ligger under grundvandsspejlet. Indvindingen er vurderet til at være afsluttet i 2024, dvs. forløbe over maksimalt 3 år. Tilladelsen meddeles dog over 10 år, dog stadig med en samlet indvinding på 44.000 m³. Regionen er myndighed på selve råstofdelen, men da kommunen er grundvandsmyndighed, gives tilladelsen til sænkning af grundvandet, som følge af råstofgravning under grundvandsspejlet, af kommunen, idet gravning under grundvandsspejlet sidestilles med vandindvinding.

Graveområdet er udlagt til råstofområde i den regionale planlægning.

Grundvandsbeskyttelse

Et råstofområde stiller store krav til beskyttelsen af grundvandet idet den beskyttende overjord fjernes og forurening dermed får lettere adgang til grundvandsmagasinet. I selve gravetilladelsen stilles der derfor vilkår om grundvandsbeskyttende foranstaltninger. Områdets primære grundvandsmagasin er sandmagasinet.

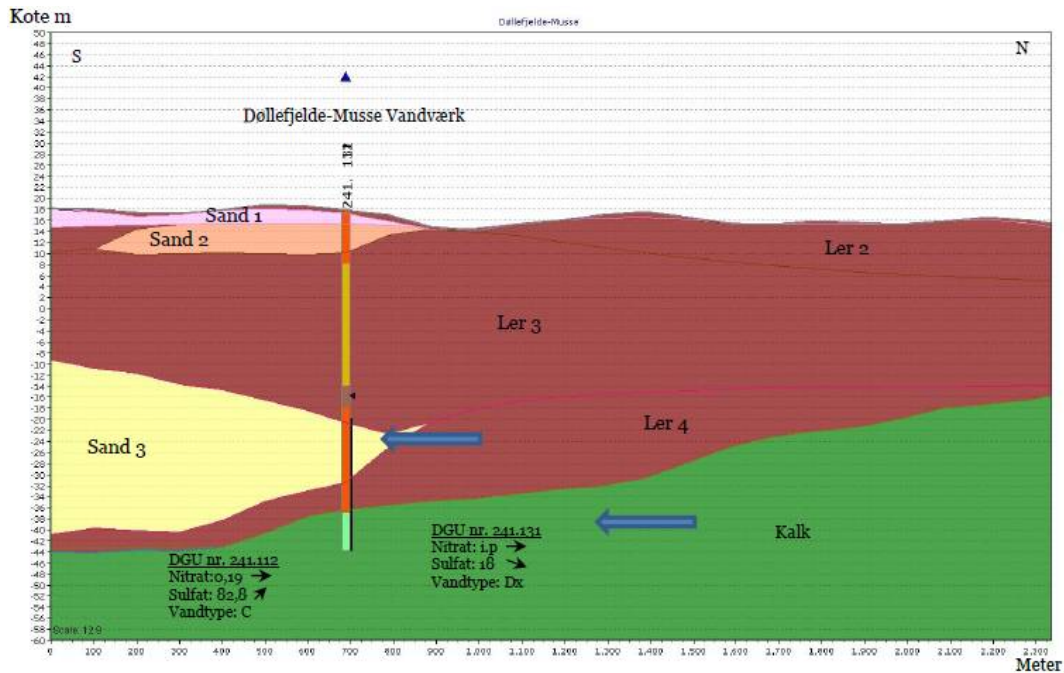
De nærmest liggende borerer tilhører Døllefjelde-Musse Vandværk og ligger ca. 900 m mod øst. Her træffes sandlaget efter få meter. Døllefjelde-Musse Vandværks borerer indvinder dog fra en sandlag der ligger dybere ca. 40 m under terræn. De 2 lag er adskilt af et lerlag på ca. 20 m.

Døllefjelde-Musse har overskridelser af pesticider og der er usikkerhed om de skal bidrage til vandforsyningen i området i fremtiden.

Der skal dog stadig øges en særlig agtpågivenhed, da fjernelse af de øverste meter sand samt overjord altid vil udgøre en øget risiko for forurening af det primære grundvandsmagasin.

Geologi og hydrogeologi

Det primære grundvandmagasin er et regionalt sandlaget som bruges til indvinding af grundvand i det meste af det sydlige Lolland, da kalklaget ligger meget dybt og dermed vil være saltholdig. Sandlaget benævnes i Statens kortlægning som S3. Over dette sandlag, der i det område er beliggende ca. 20-30 m under terræn, kan der være flere mindre sandforekomster benævnt S1 eller S2. Det er fra disse sandforekomster at råstofindvindingen sker. Sandlagene er adskilt af ler. Det er sandsynligvis laget som kaldes S1 og S2, da det ligger meget overfladenært. Nedenstående profilsnit gennem Døllefjelde-Musse Vandværks borerer viser geologien. Graveområdet ligger mod nordvest i forhold til borerne, så man kan ikke helt se det på profiludsnittet.

Indvindingens omfang

Der skal ikke indvindes vand fra området. Gravning af råstoffer under grundvandsspejlet sidestilles dog med indvinding af grundvand, idet de fjernede råstoffer erstattes af grundvand der løber til fra grundvandsmagasinet, for at "opfylde" det hul det kommer af manglende materiale. Storstrøms Amt har tidligere fået udarbejdet en generel rapport om hydraulikken omkring en råstofgrav. Rapporten er udarbejdet af Kurt Ambo. Konklusionen er, at selv om der i princippet løber vand til graveområdet, og trykket i magasinet derfor falder en lille smule, så vil effekterne være mest udtalte lige når man går i gang med et nyt graveområde. Vandet er stadig tilstede for eventuel vandindvinding. Det er således kun rent administrativt, at indvinding af 110.000 m³/år råstoffer under grundvandsspejlet sidestilles med indvinding af 110.000 m³/år grundvand. De hydrauliske effekter i grundvandsmagasinet vil være mindre ved råstofgravning end ved reel vandindvinding.

Der gives samtidigt en mulighed for at internt på grunden at vande veje for at mindske støv. Vandet tages fra gravesøen og forbliver i princippet på grunden. Der tillades anvendt op til 1.000 m³/år til vanding af veje.

Påvirkning af drikkevandsinteresser

Råstofindvinding påvirker drikkevandsinteresser på 2 fronter. Dels fjernes overjord og råstoffer som beskytter grundvandet, og dels vil råstofgravning under grundvandsspejlet trække vand fra området da det skal fylde graveområdet. Døllefjelde-Musse Vandværk, som er det nærmest liggende vandværk ligger i forvejen i et område der er præget af råstofgravning. Grundvandet på store dele af Guldborgsund Kommunes del af Lolland er sårbart med risiko for, at der på sigt vil trænge nitrat ned til grundvandet når reduktionskapaciteten ad åre bliver opbrugt. Samtidig er der mange vandværker der har problemer med nedbrydningsproduktet desphenyl-chloridazon. Ved den seneste råstoffilladelse i området i 2018 havde Døllefjelde-Musse Vandværk ikke på undersøgt deres borer for dette stof. Det er nu undersøgt og der er overskridelser af drikkevandskriterierne, og det er planlagt at Døllefjelde-Musse vandværk ikke i fremtiden skal indvinde fra disse borer med få rentvand fra forsyningsselskabet Brydebjerg-Krumså.

De nærmest liggende aktive boringer til almene vandværker ligger mere end 2.000 m væk fra graveområdet og tilhører Godsted Vandværk og Øster Ulslev, der begge i fremtiden måske skla indvinde mere da de leverer vand til Brydebjerg-Krumsø.

Påvirkning af vådområder

Som nævnt fjernes der ikke vand fra området, råstofgravning sidestilles med vandindvinding på grund af trykfald i magasinet som følge af fyldning af hullet. Dette trykfald kan dog påvirke nærliggende vådområder og vandløb. Graveområdet ligger dog i et område hvor der er langt til nærmeste vandløb med miljømål (ca. 2.000 m).

Forureningskilder

Som nævnt tidligere fjerner råstofgravning store dele af de dæklag som naturligt beskytter grundvandet. Det er derfor af største vigtighed at al arbejde i grusgraven udføres med tanke på at undgå forurening. I råstofgraven håndteres især olieprodukter til gravemaskiner, og i selve gravetilladelsen stilles der vilkår om håndtering af disse.

Vurdering

Hele området er udlagt til råstofgravning. Det er i selve råstofstilladelsen, der er taget stilling til råstofindvindingen som helhed. Denne tilladelse omhandler den del af råstofindvindingen der ligger under grundvandsspejlet og omfatter den grundvandssænkning der følger deraf.

Guldborgsund Kommune har i afsnittet "baggrund for tilladelsen" vurderet, at denne grundvandssænkning ikke har væsentlig negativ indflydelse på vandindvindingsinteresser og vådområder.

Jakob Lysholdt
teamleder

Henrik Andersen
civilingeniør

Bilag

Klagevejledning